

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ЛЮДЕЙ, ЩО ВЧИНИЛИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Маркова Т.
студентка 3 курсу
соціально - психологічного факультету

Науковий керівник:
асистент кафедри
О.Г.Шмиглюк

На сьогоднішній день українське суспільство переживає так званий час цивілізаційного перелому, адже кінець XX - початок XXI ст. це час змін в політиці, економіці, духовному і правовому житті нашого соціуму. Наслідком реформування правової системи є глобальні зміни в правосвідомості народу, його соціальних груп та індивідів. В першу чергу зміни правосвідомості відбуваються в молодіжному середовищі. Істотні зміни в правовій свідомості молоді сучасного українського суспільства викликали потребу в спеціальному науковому дослідженні всіх аспектів даної проблематики. Вивчення динаміки правосвідомості молодих людей дозволяє

визначити характерні риси змін, які відбуваються в сучасному суспільстві взагалі, і в молодіжному середовищі зокрема, а також прогнозувати їх розвиток. Все це пояснює закономірність інтересу до вивчення правосвідомості

Вибірку склали 5 осіб: 2-і особи, що вчинили бійку, 3 – особи, які причетні до порушення правил поведінки у громадських місцях.

Для детального дослідження особливостей правової свідомості правопорушників було використано методику моделювання ціннісної свідомості - ММЦС. Дослідження за ММЦС складається з кількох етапів: біографічно-рефлексивного, ціннісно - генеруючого, рефлексивно-оцінного, етапу факторно-семантичного моделювання та інтерпретаційного етапу.

Всі етапи проводилися в індивідуальній формі. Перед досліджуваними стояли такі завдання. На першому етапі «Біографічно-рефлексивний етап». Досліджуваний зазначав по кожному віковому періоді, тобто 2-5 років; 6-10; 11-15; 16-20 також 21-25 років, вони зазначали життєві ситуації, події і причетні до них референтні особи. На другому етапі досліджуваний заповнював репертуарну сітку для виявлення ціннісних конструктів, де досліджуваний зазначав ціннісні конструкти до кожної референтної особи. На третьому етапі досліджуваний заповнював матрицю для створення факторно-семантичної моделі ціннісної свідомості досліджуваного. Досліджуваний на даному етапі оцінював свої та референтних осіб за 10ти бальною шкалою ціннісні конструкти, що були зазначені на другому етапі.

В результаті бесіди та довготривалої роботи з досліджуваними, ми виявили, що кожен з досліджуваних виділив із своїх життєвих подій правопорушення, що свідчить про значимість даної ситуації для досліджуваного. Також вияснили, що досліджувані негативно вписували та оцінювали людей, які були причетні до правопорушення, та називали їх «поганий товариш», «міліцейський» найбільш потрапляв у досліджуваних в подію де було правопорушення, досліджувані оцінювали «міліцейського» як погану людину, якому надавали такі якості: злість, безнадійний, нудний, зрадник, черствий, жорстокість, неприємність. Найбільш співпадало у досліджуваних така якість до міліцейського як «злий». Взагалі досліджувані оцінювали людей, які були причетні до правопорушень додаючи такі якості: лежень, жадний, негативний, відчуженість, байдужність, суворий, нахабний, безнадійний, боязкий, невпевнений. Тобто ставлення досліджуваних до референтних осіб, які були причетні до правопорушення негативне, правосвідомість досліджуваних оцінює людей та сприймає як «зло», які вплинули негативно на їхнє життя. Щодо самих досліджуваних то можна сказати, що вони є успішними особами, які закінчили або ж навчаються у вищих навчальних закладах, виховувались у благополучній сім'ї, тобто це люди які потрапили у такі неприємні ситуації (правопорушення), через іншу особу, тобто через соціальне оточення, яких зазначали досліджувані. В наслідок чого у досліджуваних правосвідомість сформувалася негативним ставленням до людей які скоюють злочин або причетні до правопорушень, оскільки ми бачимо, що всі досліджувані оцінювали референтних осіб, що мали вплив на правопорушення низькими оцінками та негативними якостями. Отже соціальне оточення суттєво впливає на правосвідомість молоді зумовлюючи різні її види деформації. Деформації правосвідомості являють

собою викривлення форми та змісту правових настанов, навичок та звичок на інституційному та неінституційному рівнях, що відображається перш за все у діяльності, а також у засобах вирішення конфліктних ситуацій. В нашій ситуації досліджуванам певною мірою притаманний правовий інфантілізм, який характеризується слабкістю правових знань при твердій впевненості особи у їх належному рівні також правовий дилетантизм, тобто легковажне ставлення до права за наявності поверхневих, безсистемних правових знань.